

Lajien synty

Kuten tiedetään, maratonjuoksu alkoi aikanaan siitä, kun muuan kreikkalainen seurapiiri-reportteri juosta reuhtasi 42,195 kilometriä Marathonista lehtensä toimitukseen saadakseen tuoreimmat juorut yksinoikeudella uusimpaan painokseen. Tuon tapauksen muistoksi juostaan maratonia vielä tänäkin päivänä.

Mutta myös muilla yleisurheilulajeilla on vankka historiallinen pohja.

Vanhin laji on naisten korkeushyppy, jonka keksi jo Eeva paratiisissa yrittäessään saavuttaa parin metrin korkeudella olutta hyvän ja pahan tiedon ompua. Tuonaikaiset valmennusmenetelmät ja saksaustyylin huomiota ottaen hän onnistuikin erinomaisesti.

Kaukaa periytyy myös kiekonheitto. Muinaisessa Babyloniassa nimittäin lehdet hakattiin kivitauluihin, joita poikokset sitten aamutuimaan jakelivat tilaajille. Nopeuttaakseen työtään he heittelivät lehdet suoraan kadulta ihmisten portaille, aivan kuin Amerikoissa vielä tänäkin päivänä. Tässä työssä heistä kehittyi erinomaisia voimamiehiä, joita sittemmin ruvettiin sanomaan kiekonheittäjiksi.

Jo ennen sitä, kivikaudella, oli keksitty pikajuoksut. Ne alkoivat siitä, kun sen ajan miehet ajoivat takaa naisia ja muuta villiriistaa — tai juoksivat niitä pako. Kun sittemmin maanviljelys edistyi ja ryhdyttiin rakentelemaan aitoja, harrastus kehittyi aitajuoksuksi.

Mutta elintason noustessa eräät uroot tuppasivat lihomaan liikaa. He eivät enää pärjänneet hoikemmille juoksussa. Niinpä he keksivät oivan keinon: kun he alkoivat jäädä jälkeen, he pysähtyivät paikoilleen ja nakata hujauttivat nuijansa kaukaa ja tarkasti suoraan vaimon tekeleeseen tai luontokappaleen otsaluuhun. Näin oli keksitty moukarinheitto.

Suomalais-ugrilaisten suuri saavutus oli tietysti keihäänheitto, kuten tämänkin päivän keihästilastoista voi päätellä. Venä-

jän aroilla Volgan mutkan tienoilla nimittäin viheltää ainainen tuuli. Kun suomalais-ugrilaiset siellä aikoinaan viljelivät talkkuna ja tattaria, he keksivät käyttää tuota luonnonvoimaa hyväkseen. Rakennettiin iso lato, jossa oli ovi molemmissa päissä. Sen jälkeen raavaat miehet keräsivät viljaseipäät käsiinsä, ladon ovet aukaistiin ja seipäät heitettiin viljoineen päivineen kaikin voimin vastatuuleen. Jos heitto lähti hyvin putkeen, tuuli irrotti seipäällä olevasta viljasta kaikki jyvät, jotka oli sitten helppo kerätä talteen ladon lattialta ilman sen kummempia puimakoneita. Vielä tänäkin päivänä keihäänheitossa näkyy piirteitä noista muinaisista perinteistä.

Viikingit puolestaan kunnostautuivat kuulantönnön ja seiväshypyn kehittäjinä. Veneillä liikkueensa heillä ei ollut mahdollisuutta kuljettaa mukanaan raskasta aseistusta. Siksi he jouduivat tykittämään vihollislinakkeita käsin, työntelemällä sinne kivenmurikoita. Kun sitten vihollinen alkoi talttua, viikingit ottivat pitkän seipään, juoksivat vauhtia ja leiskauttivat muurin yli — yleensä suoraan kichuvaan pikipataan.

Myös 10 000 metrin juoksulla on oma historiansa. Muuan antiikin sankari ei nimittäin millään osannut päättää, osallistuako Antiikin mestaruuskilpailujen 400 metrin juoksuun vai ei. Vuoron perään hän ilmoittautui ja peruutti ilmoittautumisensa.

Mutta järjestäjät olivat söhli-neet sen verran, että kilpailun alkaessa miekkosen peruutuspaperit olivat hukassa, ainoastaan hänen 25 ilmoittautumiskaavakettaan tallessa. Niinpä ukkurukka kuulutettiin 400 metrin lähtöviivalle peräti 25 kertaa, ja kaikki hän myös juoksi, yhteensä kymmenen kilometriä. Jo puolivälin tienoilla hän kaatuikin keran, mutta jatkoi sisukkaasti maaliin saakka ja saavutti tietenkin maailmanennätyksen. Eipä aikaakaan, kun muut alkoivat havitella samaa, ja niin oli 10 000 metrin juoksu syntynyt.